

Administrativ chef
Calle Karlsson
0410-73 39 35
calle.karlsson@trelleborg.se

Skolskjuts vid val av annan skola

Bakgrund

Den 15 juni 2011 beslutade bildningsnämnden, vid beslut om skolskjutsreglemente för Trelleborgs kommun, att elever som väljer att gå i en annan skola än den där kommunen annars skulle ha placerat dem, ska erbjudas skolskjuts enligt samma villkor som gäller för elever som går i den skola som kommunen anvisat. Enligt den nya skollagen som trädde i kraft den 1 augusti 2010 ska kommunen anordna skolskjuts för dessa elever endast om det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.

Enligt aktuell rättspraxis innebär lagstiftningen i praktiken, att kommunen ska anordna skolskjuts för elever som väljer en annan kommunal eller fristående grundskola i hemkommunen eller en kommunal grundskola i en annan kommun än hemkommunen, om det kan ske utan merkostnader för kommunen.

Enligt skollagen är det endast elever i grundskolan som omfattas av rätten till skolskjuts, men i Trelleborgs kommun, liksom många andra kommuner, erbjuds elever i förskoleklass transport till och från skolan enligt samma villkor som gäller för elever i grundskolan. Redovisningen nedan omfattar således elever i både förskoleklass och grundskola (åk f-9).

Nuläge

Den 18 december 2015 fanns det 5 002 elever, folkbokförda i Trelleborgs kommun, i förskoleklass eller grundskola. Utav dessa gick 1 354 elever på en annan skola (i Trelleborg eller i annan kommun) än den de tillhör enligt nuvarande skolutpagningsområden. Vissa av dessa elever går på den skola som de tillhörde utifrån de skolutpagningsområden som gällde när de började på skolan.

Tabell 1. Elever som inte tillhör aktuell skola utifrån nuvarande skolutpagningsområden

Enhet	Antal elever	Tillhör inte aktuellt SUO
Alstad skola	74	4
Bäckaskolan	260	56
Fågelbäckskolan	224	56
Kattebäckskolan	195	84
Klagstorps skola	121	19
Liljeborgsskolan 4-6	174	58
Liljeborgsskolan 7-9	441	76
Lillevångskolan	397	72
Ljunggrenska skolan	272	89
Pilevallskolan (inkl. Klotet)	412	80

Serresjöskolan	380	99
Skegrie skola	274	6
Smygeskolan	217	10
Vannhögs skolan	350	66
Väståkraskolan	525	61
Östra skolan	216	48
Fristående skola	287	287
Skola i annan kommun	183	183
Totalt	5002	1354

Tabellen visar antal elever, folkbörda i Trelleborgs kommun, per enhet samt antal elever på varje enhet som inte tillhör enheten enligt nuvarande skolupptagningsområden.

Kostnader

Elever som går på den skola som de tillhörde utifrån de skolupptagningsområden som gällde när de började på skolan, ska få sin rätt till skolskjuts prövad på samma sätt som de elever som går i anvisad skola utifrån nuvarande områden, och elever som själva har valt en annan skola ska alltså erbjudas skolskjuts om det inte kostar mer än det hade gjort om de gick i anvisad skola.

I Trelleborgs kommun erbjuds dock alla elever som väljer att gå i en grundskola inom kommunen, transport till och från skolan enligt de villkor som skollagen anger för elever som går i den anvisade skolan. Detta betyder att Trelleborgs kommun anordnar skoltransporter, företrädesvis med linjetrafik eller med taxi, för elever som inte har rätt till skolskjuts enligt skollagen.

Tabell 2. Elever som är beviljade transport med linjetrafik (busskort) trots att de inte har rätt till skolskjuts enligt skollagen.

	AL	BÄ	FÅ	KA	KL	LB	LI	LJ	PI	SE	SK	SM	VA	VÄ	ÖS	Totalt
Alstad																
Bäcka							1	1	1	1					1	5
Fågelbäck						3			4	1				1	2	11
Kattebäck									1							1
Klagstorp																
Liljeborg			4						4	1		2		6	1	18
Lillevång						1									1	2
Ljunggrenska																
Pilevall	1	1	1				2									5
Serresjö						1									2	3
Skegrie																
Smyge															2	2
Vannhög			2						1	2				1		6
Väståkra			2			8		1	3							14
Östra			1													1
Kunskap	2	4	1							8	1	6	6	5	2	35
Pilen																0
Totalt	3	5	11			13	3	2	14	13	1	8	6	13	11	103

Tabellen visar antal elever, folkbokförda i Trelleborgs kommun, per vald skola (rader) och

nuvarande skolutpagningsområde (kolumner) som är beviljade transport med linjetrafik (busskort) trots att de inte har rätt till skolskjuts enligt skollagen.

Tabell 3. Elever som är beviljade transport med taxi trots att de inte har rätt till skolskjuts enligt skollagen.

	AL	BÄ	FÅ	KA	KL	LB	LI	LJ	PI	SE	SK	SM	VA	VÄ	ÖS	Totalt
Alstad																
Bäcka	1									1						2
Fågelbäck												1	1	2		4
Kattebäck																
Klagstorp									1			1				2
Liljeborg													4			4
Lillevång	3															3
Ljunggrenska									1		1				1	3
Pilevall	1							2								3
Serresjö												4			1	5
Skegrie						1										1
Smyge					5											5
Vannhög			1									1				2
Väståkra	3				1					1						5
Östra									2							2
Kunskap	2		3		3	4					1	1	3	20		37
Pilen	5				4		2			1	2			9		23
Totalt	15		4		13	5	2	2	4	3	4	8	8	31	2	101

Tabellen visar antal elever, folkbokförda i Trelleborgs kommun, per vald skola (rader) och nuvarande skolutpagningsområde (kolumner) som är beviljade transport med taxi trots att de inte har rätt till skolskjuts enligt skollagen.

Ovan redovisade transporter innebär en merkostnad för Trelleborgs kommun jämfört med de kostnader kommunen skulle ha haft om elever endast erbjöds skolskjuts enligt gällande lagstiftning. Utöver kostnader för transporter med linjetrafik och taxi medför hanteringen kring och planeringen av dessa elevers transporter en ökad administration jämfört med vad det annars hade funnits behov av.

Förutom de totalt 203 elever som åker med linjetrafik eller taxi (en elev åker både linjetrafik och taxi) transporteras ca 30 elever med kommunens skolbussar. Vissa elever åker skolbuss på morgonen eller eftermiddagen och taxi när det inte fungerar med skolbuss.

Tabell 4. Merkostnad för transport av elever som inte har rätt till skolskjuts enligt skollagen.

	Kostnad
Taxi	2 036 000
Linjetrafik	431 000
Ökad administration	150 000
Totalt	2 617 000

Tabellen visar den årliga merkostnaden för transport av elever som inte har rätt till skolskjuts enligt skollagen.

Av tabellen ovan framgår det att den årliga merkostnaden för transport av elever som inte har rätt till skolskjuts enligt skollagen är ca 2,6 mnkr.

Bildningsnämnden har inte blivit kompenserad för denna merkostnad vilket innebär att resurserna tas från övrig verksamhet.

Säker väg till skolan

Elever som går på den anvisade skolan kan ofta ta sig till skolan själv, till fots eller med cykel. För de elever som har ett längre avstånd till skolan eller på något vis en trafikfarlig väg eller särskilda skäl finns skolbussturer (alternativt linjetrafik) som hämtar elever inom skolans upptagningsområde. Vid behov fattas beslut om transport med taxi. Vid hantering av skolskjutsansökningar, ex med avseende på att eleven har en farlig väg till skolan, görs alltid en individuell bedömning där bl.a. elevens ålder vägs in i beslutet.

Transportvolym

Att elever, enligt nuvarande skolskjutsreglemente, kan få skolskjuts till den skola de väljer inom Trelleborgs kommun medför ofta behov av att flera fordon trafikerar skolupptagningsområdet utöver den transport som redan kör till den närmaste skolan. Av *tabell 3* framgår det i respektive kolumn hur elever från varje skolupptagningsområde transporteras med taxi "kors och tvärs" i olika riktningar, till andra skolor med olika start- och sluttider vilket ofta medför behov av flera olika turer/fordon. De enda skolupptagningsområden där det inte finns elever som transporteras med taxi till andra skolor är Bäckaskolan och Kattebäckskolans upptagningsområden. De upptagningsområden där det finns elever som i högst utsträckning väljer olika andra skolor är Smygeskolans och Alstad skolas upptagningsområden. Elever därifrån finns på fem respektive sex andra skolor inom Trelleborgs kommun.

I taxiplaneringen eftersträvas samåkning i större fordon, inom skolskjutsreglementets gränser för maximala res- och väntetider, och i vissa fall kan elever som ska till olika skolor eller kommer från olika upptagningsområden men ska på samma håll åka i samma fordon. Ofta är samåkning dock inte möjlig och transporter måste genomföras med flera mindre bilar.

Totalt körs 32 taxiturer på morgonen och ca 40 taxiturer på eftermiddagen (antalet turer varierar olika dagar i veckan). Morgonturerna som körs under en kort tidsperiod är dimensionerande för antalet fordon som behövs. För närvarande används 24 st fordon som tillsammans kör 1 165 km/dag. Det innebär en total årlig körsträcka på ca 207 500 km. Observera att ovanstående uppgifter omfattar samtliga elever som åker taxi. I dagsläget utgör de elever som inte har rätt till skolskjuts enligt gällande lagstiftning ca hälften av det totala antalet taxielever.

Förutom den kostnad de extra transporterarna betingar medför transporterarna också en påverkan på miljön. Utifrån ett perspektiv där kommunen föregår med gott exempel i miljöarbetet bör bildningsförvaltningen ta sitt ansvar, bl.a. genom att minimera transportvolymerna.

Framtid

För att kunna möta de behov som finns inom organisationen i stort, behöver bildningsförvaltningen ha möjlighet att organisera skolskjutsverksamheten utifrån de förutsättningar som råder.

I dagsläget råder det brist på platser inom samtliga skolformer. Mottagandet av nyanlända elever bidrar ytterligare till den ansträngda lokalsituationen. För att kunna garantera eleverna en utbildning med god kvalitet, utifrån lokalmässiga förutsättningar och tillgång till personal med rätt kompetens, kommer det bli nödvändigt att placera elever på en annan skola än den närmaste (den de tillhör enligt sin folkbokföringsadress). För dessa elever, som alltså blir placerade på en skola längre ifrån hemmet, kommer färdvägens längd i hög utsträckning överstiga de avstånd som berättigar dem till skolskjuts.

För att mot denna bakgrund skapa förutsättningar att hantera fortsatt ökande behov av skolskjuts med taxi på ett bra sätt, ekonomiskt och organisatoriskt/administrativt, föreslår bildningsförvaltningen en avveckling av skolskjuts för de elever som väljer en annan skola. Detta skulle i så fall innebära att Trelleborgs kommun återgår till att tillämpa gällande lagstiftning och praxis.

Juridisk bedömning

På bildningsförvaltningens uppdrag har kommunjuristen undersökt i vilken utsträckning det är möjligt att avveckla skolskjutsen för elever som väljer en annan skola. Kommunjuristens bedömning kan delas in i tre delar.

En avveckling av skolskjuts när det gäller nya ansökningar (för elever som inte har skolskjuts sedan tidigare eller vars tidsbegränsade beslut om skolskjuts har gått ut) kräver endast en mindre revidering av skolskjutsreglementet.

För elever som är beviljade skolskjuts tills vidare, men där beslutet innehåller ett återkallelseförbehåll, finns en möjlighet att fatta nya beslut om avslag med hänvisning till förändring av skolskjutsreglementet. Detta är dock i viss mån juridiskt osäkert och utgången vid ett eventuellt överklagande av ett sådant beslut är inte given. Sedan ett par år tillbaka innehåller alla beslut om skolskjuts i Trelleborgs kommun ett förbehåll om att nya beslut kan komma att fattas, bl.a. vid förändring i kommunens skolskjutsreglemente.

För elever som är beviljade skolskjuts tills vidare, utan återkallelseförbehåll i beslutet, kan nya beslut om avslag endast fattas om skälen för ändring är tillräckligt starka. Vanligtvis kan skälen för ändring anses vara tillräckligt starka om förhållandena ändras vad gäller behov hos den enskilde.

Förslag

Bildningsförvaltningen föreslår att en avveckling av skolskjuts när det gäller nya ansökningar ska gälla med omedelbar verkan (när beslut i bildningsnämnden har vunnit laga kraft).

Trots att det enligt kommunjuristens bedömning finns möjlighet att fatta nya beslut för de elever som är beviljade skolskjuts med ett återkallelseförbehåll, föreslår bildningsförvaltningen att de elever som redan är beviljade skolskjuts får behålla denna tills vidare. Detta gäller så länge omständigheterna för skolskjutsbeslutet inte förändras, ex genom att eleven flyttar, väljer en annan skola eller omfattas av andra avståndsgränser då eleven blir äldre. Vid sådana förändrade omständigheter ska en ny prövning av rätten till skolskjuts göras.

Elever som har valt en annan skola och som vid en skolövergång väljer att fortsätta på den skola som övriga elever, bosatta inom skolupptagningsområdet, går till, ska dock få behålla sin skolskjuts. Detta

gäller exempelvis elever som har valt Lillevångskolan, utan att tillhöra Lillevångskolans upptagningsområde, och som väljer att fortsätta med övriga elever från Lillevångskolan, på Vannhögskolan i åk 6.

En avveckling innebär att elevers möjlighet att få transport till och från en annan skola än den anvisade skolan blir mindre än idag. För elever som idag kan få ett busskort för resa med linjetrafiken underlättas återgången till tillämpning av gällande lagstiftning och praxis, av att det numera är möjligt för privatpersoner att köpa ett skolkort av Skånetrafiken. Kostnaden måste dock eleverna/vårdnadshavarna själva stå för.

Förslag till beslut

Bildningsförvaltningen föreslår bildningsnämnden besluta

att, med omedelbar verkan, endast tillämplig lagstiftning och praxis ska gälla avseende rätten till skolskjuts för elever som väljer en annan skola än den anvisade skolan

att skolskjutsreglementet revideras för elever som väljer en annan skola än den anvisade skolan så att endast tillämplig lagstiftning och praxis gäller avseende rätten till skolskjuts

att elever som redan är beviljade skolskjuts men som inte har rätt till skolskjuts enligt skollagen får behålla sin skolskjuts så länge omständigheterna som låg till grund för beslutet inte förändras

att elever i förskoleklass även fortsättningsvis ska erbjudas transport till och från skolan enligt samma villkor som gäller för elever i grundskolan